

eficiența și responsabilitățile, adoptată de Comitetul Miniștrilor la 17 noiembrie 2010, la cea de-a 1098-a întâlnire a delegaților miniștrilor. [URL]: <https://juridicemoldova.md/wp-content/uploads/2019/12/Recoman-darea CMRec2010.pdf>.

33. *Report on the Independence of the Judicial System Part I: The Independence of Judges* CDL-AD(2010)004-e adopted by the Venice Commission at its 82nd Plenary Session (Venice, 12-13 March 2010). [URL]: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2010\)004-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2010)004-e).

34. СЕРГЕЕВ, А.Л. (Sergheev A.L.) *Конституционная ответственность в Российской Федерации (часть вторая). (Răspunderea constituțională în Federația Rusă. Partea a doua)* În: Конституционное и муниципальное право (Dreptul constituțional și municipal), 2003, nr. 1.

DESPRE AUTORI /ABOUT AUTHORS

COSTACHI Gheorghe,
doctor habilitat în drept, profesor
universitar,
cercetător științific principal la
Institutul de Cercetări Juridice,
Politice și Sociologice

Candidate of Legal Sciences,
professor,
Senior scientific researcher at the
Institute of Legal, Political and
Sociological Studies
e-mail: costachi70@mail.ru; tel.:
069125188

COZMA Daniela,
personal de specialitate juridică
asimilat judecătorilor și
procurorilor
la Inspekția Judiciară în
cadrul Consiliului Superior al
Magistraturii, București - România
doctorandă, Institutul de Cercetări
Juridice, Politice și Sociologice

Legal professional staff assimilated
to judges and prosecutors
at the Judicial Inspection within the
Superior Council of Magistracy,
Bucharest - Romania
PhD student, Institute for Legal
and Political Research, Republic of
Moldova
e-mail: dannyle27@yahoo.com.

CZU 343.54

UNELE PARTICULARITĂȚI PRIVIND REȚINEREA ȘI AUDIEREA PERSOANELOR IMPLICATE ÎN COMITEREA INFRAȚIUNILOR DE TRAFIC DE FIINȚE UMANE.

Vitalie JITARIUC,

doctorand, lector-universitar, Facultatea de Drept și Administrație
publică, Universitatea de Stat „B. P. Hașdeu” din Cahul

Reținerea persoanelor implicate în comiterea traficului de ființe umane reprezintă o condiție obligatorie a investigării acestui gen de infracțiuni. De asemenea, de foarte frecvente ori, persoanele transportate și reținute pot face parte din categoria celor care se află ilegal în țara respectivă. De aceea este necesar ca în procesul reținerii lor să manifestăm corectitudine, să nu formăm emoții negative din partea acestora în raport cu reprezentanții organelor de drept. Tactica reținerii își are propriile particularități care determină specificul investigării acestor infracțiuni. Pe categoria vizată de dosare, reținerea infractorului poate avea loc și în temeiul achiziției de control, ca de exemplu, a „procurării” serviciilor sexuale, care figurează, în acest sens, în calitate de mijloc de neutralizare a încercării bănușilor de a se eschiva de la urmărire.

Cuvinte-cheie: *trafic de ființe umane, bănușit, victimă, parte vătămată, reținere, organ de urmărire penală, achiziție de control, acțiune de urmărire penală, audiere, cercetare, infracțiune, tactică, transportate, recrutare, martor.*

SOME PECULIARITIES REGARDING THE DETENTION AND HEARING OF PERSONS INVOLVED IN COMMITTING HUMAN TRAFFICKING OFFENSES.

Vitalie JITARIUC,

Ph.D., university lecturer, Faculty of Law and Public Administration, „Bogdan
Petriceicu Hasdeu” State University from Cahul

The detention of persons involved in trafficking in human beings is a mandatory condition for the investigation of this type of crime. Also, very often, the persons transported and detained can belong to the category of those who are illegally in the respective country. That is why it is necessary to show fairness in the process of their detention, in order not to form negative emotions from them in relation to the representatives of the law enforcement bodies.

The detention tactic has its own particularities determined by the specificity of the investigation of these crimes. In the category targeted by the files, the detention of the offender can also take place on the basis of the evidentiary purchase, such as, for example, the “procurement” of sexual services, which appear, in this sense, as a means of neutralizing the attempts of the suspects to avoid the prosecution.

Keywords: *trafficking in human beings, suspected, victim, injured party, detention, criminal prosecution body, evidentiary purchase, criminal prosecution action, hearing, investigation, crime, tactics, transported, recruiting, witness.*

Introducere. Reținerea bănușitului, de obicei, este exclusă din rândul acțiunilor de urmărire penală aplicate de organele de drept la cercetarea cauzelor penale, fapt ce permite argumentarea necesității și oportunității acesteia în calitate de acțiune procesuală de sine stătătoare de o importanță deosebită [8,

p. 119]. Reținerea bănușilor reprezintă scopul și etapa intermediară a cercetării infracțiunilor legate de traficul de ființe umane [9, p. 173]. Reținerea persoanelor antrenate în comiterea faptelor de trafic de ființe umane este „nu numai o acțiune tactică și procesuală de constrângere, ci și un mijloc indepen-

dent de administrare a diferitor probe. Tratănd reținerea bănuțului ca pe o privațiune temporară de libertate, trebuie să se țină cont de faptul că temeiurile ei constituie circumstanțe factice, care au semnificația de probă esențială. Totodată, e necesar de menționat că scopul primordial al reținerii nu poate fi doar tendința de a dobândi probe. La reținerea bănuțului se scoate în prim-plan interesul de bază al justiției: curmarea, contracararea imediată a infracțiunii, precum și localizarea consecințelor posibile, împiedicarea bănuțului, învinuțului de a se ascunde de organele de urmărire penală ori de judecată [8, p. 123]. La rândul său, audierea bănuțului reprezintă mijlocul de determinare a poziției făptuitorului în procesul cercetării infracțiunii. În procesul audierii bănuțului de frecvente ori apare posibilitatea de a-l determina să ofere declarații verifice. În unele cazuri, audierea bănuțului poate fi utilizată în vederea debrierii și creării unei stări de conflict pe interiorul grupului criminal. De asemenea, este necesar să ținem cont de faptul că rezultatele audierii bănuțului reprezintă un temei probator inițial pentru determinarea poziției apărării în procesul penal [9, p. 178].

Metode aplicate și materiale utilizate. În vederea atingerii unor obiective utile, precum și a materializării soluțiilor practico-doctrinare în materia particularităților reținerii și audierii persoanelor implicate în comiterea infracțiunilor de trafic de ființe umane, am pus accentul pe utilizarea unui spectru larg de metode de cercetare științifică, la acestea fiind atribuite: metoda comparativă, metoda gramaticală, metoda analizei, metoda deducției și inducției etc. Baza juridică și teoretică a cercetării este constituită din reglementările din Codul de procedură penală al Republicii Moldova și actele normative ce reglementează activitatea organelor de drept pe segmentul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane și, nu în ultimul rând, din doctrina și legislația în materia vizată.

Scopul studiului. În dependență de specificul materialului expus în acest articol, ne-am propus să efectuăm o analiză succintă în privința particularităților reținerii și audierii persoanelor implicate în infracțiunile de trafic de ființe umane.

Discuții și rezultate obținute. În

literatura de specialitate nu se acordă atenția cuvenită reținerii ca acțiune de urmărire penală. În multe manuale nu se tratează nici această acțiune procesuală și nici trăsăturile (particularitățile) tactice deosebite în diferite situații ale ei [8, p. 123]. Din perspectivă criminalistică, reținerea este abordată, pe de o parte, cu semnificația unei activități de procedură, în cadrul căreia pot fi administrate mijloace importante de probă ale infracțiunii (videofonograme și alte înregistrări, carnetele de note, numere de telefoane, adrese, alte date concrete în situația infracțiunilor de trafic de persoane). Pe de altă parte, reținerea este o activitate de procedură psihologic influentă. Efectuarea promptă, pe neașteptate a acesteia poate produce schimbări esențiale în psihologia celui reținut, schimbări cu implicații directe asupra comportamentului său și, implicit, asupra desfășurării în continuare a cercetării faptei penale [2, p. 330]. Mai aproape de subiectul cercetării noastre, în cazul infracțiunilor de trafic de ființe umane, reținerea, de exemplu, în procesul transportării, poate fi temei pentru începerea urmăririi penale, în special, în cazurile în care în mijlocul de transport sunt depistate persoane care oferă declarații în privința transportării prin constrângere, înșelăciune etc., sau atunci când victimele singure manifestă inițiativă în privința reținerii transportatorului.

Reținerea în procesul transportării poate marca începutul anumitor măsuri speciale de investigații pentru a documenta activitatea infracțională în privința recrutării, contactele între cel care răspunde de recrutare și organizator, între cel care recrutează și transportator, între cel ce recrutează, transportator și „cumpărător”. Din acest considerent, reținerea la o anumită etapă a transportării sau la momentul transmiterii victimei reprezintă un mijloc destul de eficient pentru legalizarea informațiilor operative deținute. Reținerea la locul adăpostirii victimelor sau la locul exploatării lor este destul de eficientă din punct de vedere a demonstrării implicării anumitor persoane în activitatea infracțională. Această reținere are importanță probatorie deosebită anume în cazurile în care făptuitorul este proprietarul sau locatarul încăperii cu pricina sau dacă el activează în cadrul organizației a cărei teritoriu

sau încăperi sunt folosite pentru tănuirea sau exploatarea victimelor [9, p. 173-174].

În cadrul activității speciale de investigații poate fi identificată adresa încăperii unde se plasează victimele. În cadrul transportării, urmărirea trebuie să constate modul de transportare din țara de origine în cea de destinație, transportul utilizat, metode de procurare a biletelor de călătorie, persoana care a procurat biletele [7, p. 128]. De asemenea, pe această categorie de cauze, reținerea infractorului poate avea loc și în temeiul achiziției de control, ca de exemplu, a „procurării” serviciilor sexuale, care figurează, în acest sens, în calitate de mijloc de neutralizare a încercării bănuțului de a se eschiva de la urmărirea penală [9, p. 173-174]. Reușita reținerii în multe privințe se datorează anume pregătirii acțiunii date și efectuării ei prompt, exact și calificat. Pregătirea pentru reținerea bănuțului cuprinde: a) luarea măsurilor pentru obținerea informației maxime despre persoana care trebuie reținută; b) întocmirea planului reținerii bănuțului; c) completarea grupului de reținere; d) stabilirea sarcinilor participanților la reținere și a condițiilor realizării ei cu succes (instrucțiunile grupului de reținere); e) studierea locului unde se va efectua reținerea; f) deplasarea grupului la locul unde se va efectua reținerea [8, p. 126]. Or, rațiunea instituirii anumitor dispoziții speciale (și procedee tactice în privința investigării infracțiunilor de trafic de ființe umane – n.n.) își are fundamentul în natura infracțiunilor vizate, care au dobândit un caracter transfrontalier, față de care mijloacele și metodele clasice procedurale au devenit insuficiente pentru combaterea fenomenului infracțional. Astfel, s-a impus perfecționarea regulilor procedurale, implicit a celor care se referă la culegerea de informații, la descoperirea faptelor ilicite și la identificarea autorilor acestor fapte [4, p. 119], inclusiv și în ceea ce privește reținerea și audierea lor.

Cu referire la tactica reținerii, este necesar să trecem în revistă măsurile speciale direcționate spre descoperirea și reținerea persoanelor transportate cu ajutorul trenului în vederea exploatării. Tactica acestei măsuri își are propriile particularități determinate de faptul că grupului de urmărire penală îi poate

fi cunoscut doar unul dintre făptuitori (cel ce recrutează, vânzătorul, transportatorul), iar alți membri ai grupării criminale și victimele sunt dispersate în vagoane diferite. Este posibilă și o altă situație: una dintre victime se deplasează de sine stătător, dar există informații operative în privința prezenței în tren a altor victime și a transportatorului.

În cazurile când este cunoscut transportatorul, acesta este supravegheat cu cel puțin o zi înainte de deplasare, dacă urmărirea a fost stabilită din timp, apoi ea nu încetează până la pornirea trenului din gară. Anume în ultimele ore până la deplasare este posibilă apariția obiectului supravegheat și contactul acestuia cu ceilalți coparticipanți. Scopul supravegherii în procesul deplasării ține de depistarea contactelor transportatorului cu alte persoane. Până la inițierea măsurii speciale de investigații, este necesară interceptarea și înregistrarea comunicărilor. Este rațional a efectua reținerea transportatorului la momentul întâlnirii acestuia cu victimele traficului de ființe umane. Totodată, martorii care au observat contactele (pasagerii) vor reprezenta baza probatorie suplimentară în sensul că transportatorul și victima sunt reciproc cunoscute [9, p. 174-175].

Tactica reținerii este determinată, de obicei, de caracterul infracțiunii săvârșite, de calitățile afectiv-voliționale și alte calități personale ale bănuțului, precum și de locul reținerii [8, p. 128]. În funcție de locul unde e proiectată reținerea, grupul serviciului operativ poate să însoțească persoana în cauză în același mijloc de transport sau să plece din timp la punctul indicat și să aștepte sosirea trenului. În asemenea cazuri, se stabilește din timp supravegherea exterioară a persoanei supuse reținerii. La reținerea pe traseu se recurge, de regulă, în cazul necesității de a ascunde faptul reținerii infractorului, pentru un anumit timp față de complicii, rudele și cunoștințele bănuțului. În legătură cu aceasta, reținerea persoanei în timpul îmbarcării în transport sau la sosirea în punctul final se permite numai în cazul informației verificate privind lipsa unor persoane care ar însoți-o sau ar întâlni-o. Reținerea bănuțului înainte de plecarea transportului sau pe traseu se efectuează, de obicei, în compartimentul trenului, unde membrii grupului serviciului operativ ocupă locuri de rând cu pasagerii transportului respectiv

sau în alt loc comod pentru realizarea operațiunii. În punctul de sosire a mijlocului de transport, reținerea trebuie efectuată în funcție de concursul de împrejurări: la ieșirea persoanei bănuț din mijlocul de transport, de pe peron, din clădirea gării sau în alt loc potrivit [8, p. 130-131]. În cazurile în care este cunoscută una dintre victimele transportate, trebuie obligatoriu efectuată urmărirea vizuală a acesteia. Este mare gradul de probabilitate în privința faptului că organizatorul sau transportatorul, pe durata deplasării, va ieși la contact cu aceasta. De asemenea, nu este exclusă posibilitatea întâlnirii „obiectului supravegheat” cu alte persoane transportate. Reținerea tuturor acestor persoane urmează a fi realizată concomitent. Totodată, este necesar a exclude în totalitate careva contacte între persoanele reținute. Pentru acțiunile realizate în cadrul etapei finale, membrii grupului de urmărire penală urmează să-și direcționeze eforturile pe următoarele două segmente: 1) izolarea victimelor traficului de ființe umane, audierea lor și a martorilor din vagon, din compartiment (cupeu), asigurarea securității victimelor și a martorilor; 2) reținerea transportatorului, vânzătorului, stabilirea identității lor, audierea, ascultarea inițială a acestora. De asemenea, sunt audiate și persoanele care au călătorit în vecinătate cu făptuitorii. Celor reținuți li se ridică actele și se aplică mijloace speciale în vederea imobilizării lor [9, p. 175-176].

Reținerea victimelor traficului de ființe umane reprezintă o condiție obligatorie a investigării acestui gen de infracțiuni. De foarte frecvente ori, persoanele transportate și reținute pot face parte din categoria celor care se află ilegal în țara respectivă. De asemenea, și înseși victimele traficului de ființe umane sunt persoane care încalcă legea, practică prostituția, locuiesc fără înregistrarea corespunzătoare etc. reținând victimele traficului de ființe umane, este necesar să se țină cont de faptul că ele reprezintă cei mai importanți martori ai acuzării în cauzele de trafic de ființe umane. De aceea este necesar ca în procesul reținerii lor să manifestăm corectitudine, să nu formăm emoții negative din partea acestora în raport cu reprezentanții organelor de drept.

La reținere în procesul transportării, precum și în cadrul operațiunilor sau raidurilor speciale în locurile de tănuire sau exploatare imediat după reținere urmează să izolăm victimele de făptuitori. Aceasta ne-ar permite să limităm posibilitatea influențării negative din partea bănuților asupra victimelor, fapt care ar condiționa obținerea declarațiilor corespunzătoare și detaliate din partea persoanelor transportate, tănuite, exploatare. O importanță deosebită pe această categorie de dosare o comportă atitudinea victimei față de ofițerul de urmărire penală, ofițerii de investigații, precum și munca asiduă, inclusiv antrenarea psihologilor, a reprezentanților organelor neguvernamentale, a fostelor victime ale traficului de ființe umane în privința determinării poziției active a persoanelor vătămate pe durata urmăririi penale și a judecății [9, p. 176-177]. Erorile și carențele admise uneori la organizarea și efectuarea reținerii, de obicei, generează consecințe grave: infractorul se poate eschiva de la urmărirea penală, poate să-și continue activitatea criminală, să-și piardă viața ori să lipsească de aceasta pe cineva, să nimească probele importante. Din aceste considerente, este necesară respectarea particularităților de organizare și efectuare a reținerii [8, p. 132].

Acțiunile corecte din partea reprezentanților organelor de drept contribuie la ceea ce victimele infracțiunii de trafic de ființe umane își recapătă încrederea în sine, se liniștesc. Ca urmare a acestui fapt, apare și posibilitatea stabilirii unui contact psihologic. Rezultatul acestui contact se poate finaliza cu depunerea unei plângeri oficiale și cu prezentarea declarațiilor privind caracterul recrutării, transportării, adăpostirii, exploatarei etc., la care a fost supusă victima. La reținerea victimelor traficului de ființe umane este necesară verificarea actelor ce le confirmă identitatea, concentrarea atenției în privința unor asemenea documente precum agendele, recipisele etc. Descoperirea acestor înscrisuri asupra victimelor poate reprezenta o probă a acuzării în privința făptuitorilor. Lipsa la victimă a actelor de identitate ne vorbește despre instituirea unui control asupra ei din partea traficantilor, în special în cazurile în care aceste acte vor fi ulterior depistate la persoana bănuț.

Reținerea bănuților și a victime-

lor traficului de ființe umane trebuie să fie însoțită de înregistrarea video. Acest lucru asigură soluționarea concomitentă a câtorva sarcini importante. În primul rând, sunt fixate acțiunile corecte ale reprezentanților grupului ofițerilor de urmărire penală. Ulterior, datorită acestui moment, se exclude varianta înaintării anumitor plângeri și învinuiri în latura maltratărilor, acțiunilor grosolane etc. În al doilea rând, se fixează caracterul și condițiile tănuirii, transportării, exploatarea victimelor, starea lor fizică și psihologică la momentul eliberării [9, p. 177-178]. La efectuarea audierii victimei traficului de ființe umane este necesar de a se asigura ca acest procedeu probatoriu să nu afecteze securitatea victimei și starea emoțională a acesteia. În acest aspect, în prealabil se evaluează riscurile la care poate fi supusă victima în cadrul audierii. Riscurile pot ține atât de propriile trăiri ale victimei, cât și de faptul că audierea poate afecta statutul persoanei în comunitate. Astfel, este necesar de a constata opinia victimei vis-a-vis de audierea respectivă [7, p. 116]. După reținere, bănuitul poate fi prezentat victimei spre recunoaștere. Dacă victima recunoaște persoana ce a recrutat-o, transportatorul, exploatatorul etc., apoi rezultatele acestei acțiuni de urmărire penală vor permite „fortificarea” declarațiilor victimei, vor întări baza probatorie în cauză, vor justifica aplicarea măsurii de constrângere procesual-penală sub formă de arest [9, p. 177-178].

Ascultarea bănuitului reprezintă activitatea procedurală prin care persoana suspectată ca fiind autorul unei infracțiuni este chemată să facă declarații sau să dea explicații în fața organului de urmărire penală. Referirea directă a acestuia la împrejurările și modalitățile prin care s-a comis infracțiunea, pot avea un rol decisiv la soluționarea cauzei. Atunci când obiectul ascultării îl constituie propria activitate infracțională, motivul și retrăirile suportate în legătură cu aceasta, declarațiile bănuitului sunt unica sursă de informație probatorie directă, fiind de neînlocuit. Or, ascultarea bănuitului reprezintă, întâi de toate, un mijloc important de obținere a probelor indispensabile soluționării unei cauze penale, neglijarea căruia nu este decât în detrimentul cercetării în mod obiectiv și sub

toate aspectele al infracțiunii săvârșite [2, p. 386].

Bănuții (inclusiv și în cauzele legate de traficul de ființe umane – n.n.) se străduie să se eschiveze de la răspundere sau să suporte o mai mică răspundere, și de aceea, chiar dacă sunt reținuți în momentul săvârșirii infracțiunii sau imediat după aceasta, practic, majoritatea dintre ei fie că ascund unele circumstanțe ale infracțiunii săvârșite, fie minimalizează rolul lor în pregătirea și realizarea actului ilicit [3, p. 80-81]. Prin audierea traficantilor de persoane, investigații urmăresc realizarea următoarelor obiective: obținerea unor probe utile pentru procesul de investigare a traficului de persoane; eliminarea din cercul de suspecți a persoanelor nevinovate; identificarea și arestarea și a altor traficanti de persoane, implicați în cazul investigat; trimiterea în judecată a traficantilor de persoane [6, p. 251].

În procesul audierii bănuitului este necesar, de asemenea, să stabilim contactul psihologic cu persoana audiată. Dacă la momentul audierii ofițerul de urmărire penală nu deține baza probatorie suficientă care l-ar demasca pe făptuitor în comiterea infracțiunii, apoi derularea audierii se fundamentează pe scheme de demascare a bănuitului în baza probelor existente, inclusiv și pe posibilitatea reținerii acestuia. În situația vizată este necesar să dăm de înțeles bănuitului că indiferent de decizia lui de a face declarații, de a renunța de la declarații fie de a se împotrivi urmăririi penale, oricum, concluzia privind prezența componentei de infracțiune în acțiunile lui este deja materializată, iar răspunderea penală este inevitabilă. Totodată, este rațional să ne folosim de asemenea procedee tactice precum „admiterea legendei” celui audiat, „prevenirea declarațiilor false”, „accelerarea ritmului de audiere”, aplicarea prezentării selective a probelor care demască bănuitul [9, p. 190-191]. În acest context, punem accent pe faptul că pentru ca procedeu de audiere a traficantilor de persoane să-și atingă obiectivele urmărite, organele judiciare realizează o activitate de pregătire a audierii traficantilor de persoane, ce se desfășoară pe parcursul următoarelor etape: studierea materialelor și a datelor existente în cauza investigată, care se referă la modul și împrejurările

în care s-au săvârșit faptele, la probele existente în acel moment la dosar, la persoana vătămată, la martori etc.; cunoașterea personalității traficantilor de persoane; organizarea și planificarea audierii traficantilor de persoane [5, p. 328-329].

Dacă cel audiat colaborează cu ofițerul de urmărire penală, apoi, cu luarea în calcul a faptului că traficantii de ființe umane sunt, de obicei, membri ai grupărilor criminale organizate, este necesar să ne focusăm atenția la identificarea, stabilirea tuturor membrilor, care au participat la comiterea infracțiunii în diferite faze ale ei. În acest scop, este necesar să clarificăm toate circumstanțele, începând cu procedura de perfectare a actelor (cine le-a perfectat, erau false sau originale, cine le-a pus la dispoziție etc.) până la momentul trecerii peste frontiera vamală și a sosirii la locul exploatarei [9, p. 190-191].

Bănuții trebuie audiați după o pregătire minuțioasă, reieșind din datele despre caracterul și gradul de implicare a fiecăruia în epizoadele activității infracționale incriminate. De asemenea, urmează să ținem cont de declarațiile victimelor și martorilor acuzării, să luăm în calcul starea psihologică a celui audiat. În acest sens, se justifică și se recomandă stimularea conflictului între membrii grupării criminale pentru conturarea obiectivelor contradictorii și a tendințelor de a plasa vinovăția asupra coparticipanților. Literatura de specialitate recomandă a audia, în primul rând, următoarele persoane: 1) care au îndeplinit în cadrul grupării criminale obligațiuni ordinare, tehnice; 2) care au recrutat persoane sau au activat în calitate de curieri, transportatori; 3) cu ajutorul cărora au fost închiriate spații locative și încăperi; 4) care îndeplineau în cadrul grupării criminale funcții de dispeceri, paznici, șoferi.

Audierea acestor persoane trebuie organizată în baza stabilirii conținutului instrucțiilor adresate de către liderul grupării criminale celui audiat. În procesul audierii este necesar să încercăm a stabili gradul de încunoștințare a celui audiat despre caracterul infracțional al activității efectuate, creând succesive premise pentru colaborarea bănuitului cu ofițerul de urmărire penală și ofițerul de investigații. La audierea bănuților trebuie utilizate doar fragmente selec-

tate minuțios din declarațiile victimelor, martorilor sau a altor bănuți astfel, bănuțul își formează convingerea că circumstanțele referitoare la activitatea lui infracțională sunt stabilite cu certitudine și clarificate până la cele mai mici detalii [10, p. 161; 9, p. 191-192].

Audierea propriu-zisă a traficantilor de persoane se desfășoară pe parcursul a trei etape principale (verificarea identității traficantilor de persoane, relatarea liberă a traficantilor de persoane cu privire la fapta prevăzută de legea penală ce le-a fost comunicată și adresarea de întrebări), urmate de consemnarea declarațiilor. În cadrul audierii propriu-zise a traficantilor de persoane se vor aplica direct regulile tactice criminalistice de audiere, ținând cont de particularitățile fiecărui caz de trafic de persoane și de personalitatea fiecărui traficant de persoane audiat [5, p. 329]. Dacă bănuții își recunosc vinovăția în comiterea infracțiunii, atunci, în cadrul primei audieri este necesar să stabilim: 1) unde, când, cu cine, în care circumstanțe a fost atins acordul în privința vânzării persoanei și a exploatarei ei?; 2) care au fost condițiile deplasării peste hotare, cine a achitat cazarea în țara de destinație și dacă au fost primite sumele de bani pentru „furnizarea de carne vie” ?; 3) cine, cum și când a stabilit contactul cu cumpărătorii, cu partenerii de peste hotare și prin ce modalitate s-a efectuat achitarea pentru „marfă”?; 4) unde, când, cine și prin ce modalități recruta viitoarele victime și ce argumente de angajare la muncă erau invocate în procesul recrutării?; 5) cine a fondat biroul de angajare la muncă și cine a perfectat documentele pentru inducerea victimelor în eroare; 6) care au fost modalitățile de transportate a „mărfii vii” peste hotare (cine a perfectat actele, acestea erau veridice sau falsificate, cine le-a falsificat, în ce condiții, timpul, locul și model trecerii peste frontieră, dacă trecerea a fost legală sau nu, cine i-a ajutat, în ce condiții)?; 7) cum a avut loc angajarea la muncă peste hotare (cine, unde și când i-a întâlnit, unde și în ce condiții activau victimele, ce le se comunica acestora în privința antrenării în continuare în „muncă”?; 8) cine intra în componența grupării criminale și cum erau repartizate rolurile între membrii ei? [10, p. 161-162; 9, p. 192-193].

Concluzii: Erorile și carențele admise uneori la organizarea și efectuarea reținerii în cazul infracțiunilor de trafic de persoane generează consecințe grave: infractorul se poate eschiva de la urmărirea penală, poate să-și continue activitatea criminală ori să lipsească pe cineva de viață, să nimicească probele importante. Din aceste considerente, este necesară respectarea particularităților de organizare și efectuare a reținerii pe această categorie de dosare. Or, tactica reținerii este determinată de caracterul infracțiunii săvârșite, de calitățile afectiv-voliționale și alte calități personale ale bănuțului, precum și de locul reținerii.

Reținerea bănuților și a victimelor traficului de ființe umane trebuie să fie însoțită de înregistrarea video. Acest lucru asigură soluționarea concomitentă a câtorva sarcini importante. În primul rând, sunt fixate acțiunile corecte ale reprezentanților grupului ofițerilor de urmărire penale. Ulterior, datorită acestui moment, se exclude varianta înaintării anumitor plângeri și învinuirii în latura maltratărilor, acțiunilor grosolane etc. În al doilea rând, se fixează caracterul și condițiile tănuirii, transportării, exploatarei victimelor, starea lor fizică și psihologică la momentul eliberării. După reținere, bănuțul trebuie prezentat victimei spre recunoaștere. Dacă victima recunoaște persoana ce a recrutat-o, transportatorul, exploatorul etc., apoi rezultatele acestei acțiuni de urmărire penală vor permite „fortificarea” declarațiilor victimei, vor întări baza probatorie în cauză, vor justifica aplicarea măsurii de constrângere procesual-penală sub formă de arest în privința făptuitorului.

Referințe bibliografice

1. Codul de procedură penală al Republicii Moldova. Legea Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003. Monitorul Oficial, 2003, nr.104-110. În vigoare din 12 iunie 2003
2. Doraș S. Criminalistica. Ed. Cartea Juridică. Chișinău, 2011.
3. Gheorghiu M. Tratat de metodica criminalistică. CEP USM. Chișinău, 2015.
4. Mateuț Gh., Petrescu E. P., Ștefăroi N. ș.a. Traficul de ființe umane. Infractor. Victimă. Infracțiune. Asociația Magistratilor Iași. Iași, 2005.

5. Moise A. C., Stancu Em. Criminalistica. Elemente metodologice de investigare a infracțiunilor. Ed. Universul Juridic. București, 2017.

6. Territo L., Glover N. Criminal Investigation of Sex Trafficking in America. Ed. CRC Press. Taylor&Francis Group. Boca Raton. Florida, 2014.

7. Vidaicu M., Dolea I. Combaterea traficului de ființe umane (drept material și drept procesual). INJ, UNDOC. Misiunea OSCE în Moldova. Chișinău, 2011.

8. Zubco V., Avram M., Gheorghiu M. ș.a. Protecția drepturilor omului la aplicarea măsurilor procesuale de constrângere. Ed. ARC. Chișinău, 2006, p. 119.

9. Колесов А. И. Проблемы первоначального этапа расследования торговли людьми, использования рабского труда и связанных с ними преступлений. Диссертация на соискание степени кандидата юридических наук. Нижний Новгород, 2010.

10. Фахрутдинов Р. З. Методика расследования торговли людьми. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Челябинск, 2011.